

Logg Ole Jacob Tomter	
	Opptak 24/9-2019 på Norsk Utvandreremuseum. Intervju: Bjørn Enes. Logg: Barbro Matre
	https://vimeo.com/371113618
00:00	Jeg er født i 1943 i gamle Vang kommune. Vokste opp Søndre Tomter som enebarn.
01:00	Skulle overta garden etter faren min. Fikk ikke staket ut min egen livskurs.
01:43	Etter ungdomsskolen var jeg hjemme et år, hjalp til på garden.
02:00	Bjerkely folkehøyskole. Landbruksskolen i Råde i Østfold. Tomb landbruksskole.
02:20	Starter som gardskar i 1970. Forpakter garden som 23 år gammel familiefar. Lita datter.
03:13	Fant meg en bergenser på folkehøyskolen. Nytt i slekssammenheng, alle er tidligere fra Vang.
03:32	Drev garden i 5 år før overtakelse. Hovedhus. Restaurering. Gardsbruk.
03:52	Fritidsinteresse for historie. God kontakt med bestefar Jacob. Triangelet Jacob Tomter.
04:33	Jacob Lærer hadde interesse for slekta, skrev et slektshefte. Nøye lest.
05:08	Bestefar hadde en ask (eske) med gamle dokumenter fra 1700-tallet under sofa.
05:24	Tomter. Andre gardar. Kart på veggen med gardar vi slektet til. Slektsgransking.
05:52	Helt spesiell lukt av dokumentene. Kjenner igjen på statsarkivet. Bla med verdighet.
06:42	Jeg ble som 29 åring formann i historielaget på et benkeforslag, satt i vervet i 16 år, 1979-1994.
07:52	Historielaget hadde engasjert Odd Stensrud til å skrive bygdebok.
08:08	Vedtak i kommunestyret. Interpellasjon fra Oddbjørn Tomter. Slekthistorie der alle skal med.
09:05	Stensrud registrerte og skrev av alle kirkebøker. Lagde kartotek.
09:30	Opplysninger om dåp, konfirmasjon, vielser, dødsfall. Samlet i familier.
09:48	Unikt system. Henvisningssystem.
10:15	Fullstendig registrering av hver eneste innbygger fra 1700-tallet til 1917. 170000 lapper.
10:50	Odd Stensrud utdannet lærer. Ener ungdomsskole. Småbruk på Espa.
11:25	Kåre Sveen. Museumsverket. Glomdalsmuseet.
12:00	Stensrud ble ansatt av Vang historielag i 1976. Fulltid sammen med kona si.
12:45	Pensjonert forsøksleder Sevald Skåre startet bygdebokarbeidet. Døde brått.
13:17	Historiker Dagfinn Storrvik (?) og Stensrud hadde like ideer.
14:15	Nær kontakt mellom meg og Stensrud om fremdriften i prosjektet.
14:52	Historielaget var oppdragsgiver. Vang kommune lønnet Stensrud. Utålmodighet.
15:34	Stensrud holdt bygdebok-korta tett til brystet. Stensrud blir bedt om å konkretisere.
16:50	Det ble en vellykket bok.
17:15	Brosjyrer. Hedmarken. Ringsaker. Løten. Stange. Vang. Hamar. Bestillingslipp.
17:40	2000 forhåndsbestillinger på bygdeboka bind 1 var ferdig. God fortjeneste.
18:56	Bind 1 ble skrevet i 1976-1982. Manuset ble skrevet på skrivemaskin.
20:05	Stensrud og historielaget spleiser på datamaskin. Elektronisk skrivemaskin
20:38	Bind 2 kom i 1988. Stensrud fikk helseproblemer. Skrivninga stoppet opp.
21:37	Jeg leverte fra meg garden til dattera mi i 1997. Deltidsstilling et par år hos kirkevergen.
22:25	Kirkevergekontoret i Hamar var samlokalisert med kulturkontoret.
22:38	Jeg avtalte at jeg kunne slutføre Bind 3. Stensrud ga meg manus, gard for gard.
23:30	Stensrud drev eget forlag, Bokloftet. Antikvariat.
24:12	Jeg jobbet med det som skjedde etter 1900-tallet.
24:40	Jeg var fungerende kirkeverge i to perioder. La da bygdeboka vekk.
24:53	I 2004 ga vi ut Bind 3.
26:00	Stensrud hovedforfatter. Jeg "i samarbeid med".

26:52	Arkivet til Stensrud lå i fjernarkivet til kommunen i 3 år.
27:30	Vang historielag har midler til bygdebokprosjektet. Vil ha Bind 4. Jeg sa ja.
29:00	I 2007 får jeg utlevert arkivet, starter arbeidet mars 2008, hjemmekontor.
31:00	Korrekturlesing og digitalisering av de eldste kirkebøkene fra 1689. 1687.
32:38	Leder i historielaget og jeg reiser til Lesja. Busetnassoge (BSS). Alle bøker lagt inn.
33:18	Rekonstruering og digitalisering av alle familier.
35:20	Arnfinn Kjelland. Høgskolen i Volda. Linje for slektsforskning.
36:35	Tingbøker. Rettsaker. Vanntett system.
37:29	5 sider råmateriale blir til 50 sider. Kilder.
38:00	Gardshistorie. Pantebøker. Rettsprotokoller. Branntakster.
38:45	Driver med Bind 5 nå. Ferdig våren 2020. Da avslutter jeg.
39:14	Strukturen i verket? Matrikulering. Gårdsnummer. Bruksnummer. Løpenummer.
40:22	Gardsnummer 1 i gamle Vang kommune var Storhamar. Nasjonalhistorie.
41:00	Gardsnummer 1, 2, 3 og 4 er Hamargrunn i dag, oppstått på Vangsgrunn.
41:43	Starter med det høyeste gardsnummeret: 194, i Bjørke.
42:10	Vanskelig å følge bygdela og grender
43:00	Bosetting øverst i bygda kom i middelalderen. Den eldste ligger ved Mjøsa.
43:24	Navnestruktur. Usammensatte naturnavn. Åker. Frogner. Gile.
43:43	Stadnavn. Garder som ender på -stad, -set, -rud. Rud-garder er fra middelalderen.
44:01	Jordbrukskultur. Skriftlige kilder helt ned på 1300-tallet.
45:05	Bind 4. Boligfelt. Enkelthus. Samfunnsutvikling. Bosetningshistorie.
46:20	Slemsrud gard eksempel på ny samfunnsstruktur.
47:52	Samme gardsnummer. 200 forskjellige bruksnummer.
48:15	Nyere hus har ikke navn. Vegadresse.
49:00	Opptatt av å få med det sosiale livet. Matstell. Tjenestejente. Budeie
50:27	Intervjuer fra 1970-1980-tallet. Avskrift av muntlig fortelling. Gardbrukeren.
51:46	Bygdeoriginal. Snartenkt. Sliul. Fugleband.
53:08	<i>Endring i holdninger til hva som kan skrives?</i>
54:24	Intervjuer og historier rundt gir boka liv.
55:11	Viktig å få med alle som lever opptil i dag. Se at de står i en sammenheng.
57:14	Ekte og uekte barn. Født utenfor ekteskap.
58:14	Medarbeider Inger Johanne Kristoffersen var rette personen.
59:11	Plan for Bind 5. Ender på gardsnummer 79.
01:00:36	Historielaget går for en heldigital Wikipedia løsning. Frivillige samler opplysninger.
01:01:20	Mye historie om gardsnummer 1. Storhamar. Åker gård.
01:01:45	Professor Ragnar Pedersen, leder for Hedmarkmuseet. Domkrikeodden.
01:01:56	3 bind om Åker gård, gårdsnummer 7. Åker i Vang. Gard med nasjonalhistorie.
01:02:30	Gard nummer 20, Sælid gard. Hyllemeter med bevart historie på statsarkivet.
01:03:05	50-60 gardar er ikke blitt skrevet om enda.
01:03:40	Deler av Bind 4 og Bind 5 gjøres på frivillig basis. Prisverdig.
01:05:35	Viktig å gjøre det som skrives forståelig. Kona mi er korrekturleser.
01:06:22	Bygdebokas framtid? Gamle kommuner på Hedmarken har alle sin bygdebok.
01:06:50	De sitter i Nes og i Veldre og redigerer den gamle boka. Frivillig basis.
01:07:25	Den profesjonelle bygdebokforfatteren er en del av historien. Blir for dyr.
01:08:25	Åker var et sentrum i Innlandet. Høvdingene møttes på Åker gard.
01:09:09	Harald Hardråde og Magnus den Gode delte kongeriket i år 1045.

01:09:33	Per-Øyvind Sandberg har skrevet om Åker. Forandret norgeshistorien.
01:10:15	Magnus dør, Harald Hardråde blir enerådende. Samlet egentlig hele Norge.
01:10:38	Området rundt Åker var Ridabu. Skriver egentlig om Ridabu kommune.
01:11:10	Vang er navnet på prestgarden. Hamar er en liten bi-ting. Gjøkungen. 1849.
01:12:30	Alt har vokst ut i fra Vang. Det kirkelige soknet. Vangsokning.
01:13:20	Gravhaug. Historie mellomfag. Være i nåtida avogtil.
01:14:54	Slutt.